

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Iustitia Et Iure, Continens Tractatus De Prudentia, Fortitudine, &
temperantia, de Ieiunio, & Iustitia generaliter sumpta, de Iustitia
commutativa, nempe de Pactis, & Contractibus in genere, de Promissione,
& Donatione liberali, de Commodato, & Deposito, de Mutuo, & Vjura, de
Emptione, & ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

26. Quousque liceat creditori suum debitorem in carcerem mittere, vt
debitum recuperet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76677)

à nobis fuisse prolatam per quam iustum nulli penitus esse licentiam corpori defunctorum debiti gratia detinere, aut impedimentum eorum facere sepulture, & leg. regia fin. tit. 13, part. 1. & leg. 13 tit. 9. par. 7.

6 Quin imò intra novem dies à morte defuncti nequis eius hæredes parentes, uxorem, liberos, agnatos, aut fideiussores convenire in iudicio aut inquietare, denuntiare, aut quomodo in iudicium vocare siue debiti gratia, siue alterius causæ ad ipsos pertinentis, Sicuti bene advertit Roderic. Suar. in dicta leg. post rem iudicatam limit. 6 Petr. Duenas. reg. 277. limitat. 4. Gutierrez. dicto capite 4. numer. 18. & constat ex Authen. ut cum de appel. cognoscit. §. sancimus.

7 Non tamen audiendi sunt Greg. Lop. leg. 7. tit. 9. par. 8. Roderic. Suar. in dicta leg. post rem iudicatam. ff. de re iudicata exco. 1. vers. aduertit Anton. Gomez. leg. 64. Touri. in calce. n. Petr. Duenas. reg. 277. limit. 1. & alij affertentes tempore dato ad conficiendum inventarium quod est trimestre si res presto sint, vel annus si adfuerint, non posse creditorem, egerarium, & fideicommissarium vocare ad iudicium hæredes defuncti, aut aliquo modo eos inquietare. Inca. leg. fin. §. donec. Cod. de iure delib. et anti. Nam est ibidem totum illud tempus hæredibus concedatur absque creditorem præiudicium, attamen in pignori solum habet verum in legataris, & fideicommissariis, nam in creditoribus expresse correctum est, in authent. ut cum de appella. cognoscit. §. sancimus. vers. post novem autem dierum. & leg. regia. fin. tit. 13. par. 1. & leg. 13. tit. 9. par. 8. Sicuti advertit Didac. Perez. leg. 4. tit. 8. lib. 3. ordinam. col. 1077. vers. quæ ro verum Ioann. Gutierrez. de iuram. 2. p. cap. 4. n. 20.

8 Ad extremum aduerto si in testamento relinquas plures hæredes quorum vnum graues debitorum restitutione non esse obligatos creditores aduersus illum procedere, sed posse aduersus omnes, vpotè qui tui personam representant aduersus quam creditores procedere poterant. Vt colligitur ex leg. 2. Cod. de hereditat. actionib. Quilibet enim pro portione sue hereditatis obligatur.

§. XXVI.

Quomodo liceat creditori suum debitorem in carcerem mittere, vt debitum recuperet?

- 1 Prius debitor monendus est.
- 2 Si monitor nolit solvere, neque apparent bona ex quibus solutio præstanda sit, tunc in carcerem comitti poterit, alias non.
- 3 Si pignus vel fideiussores habeas, nequis ad capturam procedere.
- 4 Excipe nisi debitor regis, vel scilicet sit.
- 5 Cum debitor suspectus est de fuga vel bonorum dilapidatione sequestrari possunt bona, vel in carcerem deduci.
- 6 Excipe nisi tempore contractus hoc periculum adfuerit.
- 7 Deciditur questio, an emptor aduena fugam parans in carcerari possit.

1 VNum ex remediis à iure concessis creditoribus aduersus suos debitore nolentes eis satisfacere est incarceration. Sed quia hoc remedium durum est, eo vi nequit creditor qui prius debitorem siue ex contractu, siue ex delicto iudicialiter moneat de debito soluendo, ex Textu expresso in leg. plerique ff. de in ius vocando. leg. 4. §. prator ait. ff. de damno. Regul. iur. & tradunt omnes.

2 Facta monitoria citatione, & debito comprobato si voluntarie debitor satisfactionem non præstat profertur à iudice mandatum executium aduersus eius bona quæ in debiti satisfactio nem substantiant. Ad quod mandatum non est requisita debitoris citatio, si debitum ex sententia iudicis, ex confessione debitoris vel ex instrumento garentigio constat, quia hæc paratam habebit executionem leg. 19. tit. 2. lib. 4. nouis collect. Neque locus est capturae & incarcerationi, dum bona debitoris ad sunt ex quibus fieri debiti solutio potest. Vt constat ex supradictis legibus, & ex leg. 1. Cod. qui bonis cedere possunt. & leg. regia. 4. tit. 15. par. 5. & tradunt Gloss. in leg. 3. §. tutores ff. de suspect. & tutorib. Couarruu. 2. variat. cap. 1. n. 2. Gregor. Lopez. dicta leg. 4. Gloss. 1. Anton. Gomez. 2. de contractib. cap. 11. n. 51. Mol. disp. 671. in ius.

3 Vnde si pignus vel fideiussores habeas ex quibus possis debitum recuperare nequis ad capturam debitoris procedere, quia hæc solum in subsidium, & defectum bonorum succedit, & cum nullo aliud remedium superest. Vt docuit Baldus in leg. creditor. qui non idoneum pignus col. 1. vers. quæro verum. ff. si certum peratur. & ibi Aretin. Vlexand. numer. 2. Iafon. numer. 2. & in ius. de actionibus in princ. num. 94. Roland. à Valle conf. 3. numer. 2. lib. 4.

Excipe nisi debitor regis, vel scilicet sit: nam eo casu etiam si fide-

iussores vt dicitur de sanamento præstitit, & etiam si bona habeat vnde soluat non excusatur à captura interim ac cum effectu solutio præstat. Vt colligitur ex leg. cum eo. ff. ad leg. iul. pecularis. & leg. nemo. Cod. de collect. tributor. lib. 10. & tradunt alijs relatis Couarruu. 2. var. cap. 1. n. 4. Greg. Lop. leg. 4. tit. 15. par. 5. Gutierrez. lib. 1. pract. qq. 2. §. n. 1. Mol. disp. 571. vers. item quando.

Verum quia sæpè contingit creditorem conueniri quod debitor suspectus sit ne debitum soluat, vel quia bona dilapidata, iudicem eo in euentu adeat, & coram ipso petat vel bonorum sequestrum, vel debitoris capturam, iudex verò sumpta summaria informatione absque citatione partis, qua duobus testibus & creditoris dictum comprobetur, prouidebit de sequestro, vel debitori captura nisi fideiussores de sanamento præstitit. Vt bene advertit Anton. Gomez. in leg. 66. sauri. num. 2. Molin. dicta disp. 571. post initium. Solum autem iuramentum creditoris nisi alijs coniecturis adiungetur sufficiens non est vt captura concedatur, imò nec sequestrum. Vt pluribus comprobat Menoch. de arbi. rar. casu. 87. per totum. sed testibus alijs coniecturis probandum est periculum debiti amittendi nisi sequestrum, vel captura fiat. Quod procedit etiam debitum sub conditione sit vel in diem. Nam esto pendente conditione vel die incerto indebitum sit, est tamen debita illius expectatio. Vt colligitur ex leg. in omnibus. ff. de iudicis. leg. si creditores. ff. de priuileg. creditor. leg. de pollicitationibus in fine. ff. de pollicitation. & tradit alijs relatis. Anton. Gomez. 2. de contract. cap. 11. n. 57. & leg. 66. Tauri num. 2.

Excipe nisi tempore contractus periculum quod modo allegatur adfuerit, nam eo casu sibi creditor imputare debet quod finem debitoris inopis vel suspecti fecerit. Vt constat ex leg. si ab arbitrio. §. qui ex causa. qui satisdare coguntur. leg. cum mandato in princ. ff. mandati & tradit Anton. Gomez. plures referens loco allegato. Menoch. dicto casu. 87. num. 15. Neque allegare potest creditor statum sui debitoris ignorasse, quia stat in contentium præsumptio, cum contrahenti competat conditionem illius quo cum contrahit persequi. leg. qui cum alio. ff. de Regul. iuris. Nisi forte probauerit dolo ipsius debitoris, vel alterius affirmantis de sufficientia ad soluendum inductus esse. Vt alijs relatis aduertit Menoch. n. 16.

Hinc deciditur si vendas triticum Titio aduena fide data de pretio & ipse Titius fugam parat pretio non soluto an possis petere capturam. Negare videtur Bart. in leg. ait prator. §. si debitor. num. 5. ff. de his que in fraud. creditor. quia tibi imputare debes cum aduena triticum vendidisses.

Sed rectius contentium censuit Bald. in Rub. Cod. de reuocandis iis que in fraud. creditor. n. 5. Iafon. in dicta leg. si arbitrio numer. 5. vers. quarto limita. Menoch. dicto casu. 87. numer. 20. quia ex eo quod aduena fuerit emptor sumi non poterat sufficiens fundamentum ad fugam suspiciendam, ac proinde obesse creditori non debet.

§. XXVII.

Qualiter mulier priuilegio gaudeat ne in carcerem detradatur?

- 1 Debitores qui priuilegium habent ne conueniantur ultra quam facere possunt, nequeunt in carcerem detradi.
- 2 Mulier nisi inhonesta sit nequit ob debitum civile in carcerari.
- 3 Bene tamen ob debitum ex delicto procedens & quod sit.
- 4 Si delictum pecuniam corporalem non exigit relaxanda mulier est à carcere adhibitis fideiussores.
- 5 Comperit dictum priuilegium mulieri non luxuriosa.
- 6 Mulier ob adulterium etiam cum incestu non amittit hoc priuilegium, cum maritus est ignarus.
- 7 Ob alia delicta etiam grauiora non amittit priuilegium.
- 8 Communis sententia negat huic priuilegio renuatiare mulierem possit.
- 9 Oppositum videtur probabilius.
- 10 Mulier ruri, & curari, & renuatians beneficio Volleiano, & cuiuslibet alteri non potest in carcerari.
- 11 Mulieres in carcerem de ruse à viris separata esse debent.

Generaliter dici potest omnes debitores qui priuilegio gaudent ne in plus conueniantur quam facere possunt in carcerem detradi non posse, qu' imò neque posse strictiorem in suis bonis executionem fieri quam relinquendo vnde commodè alantur, alias priuilegio fieret præiudicium. Vt docuit Gloss. fin. in leg. liber captus. Cod. de captiuis & post limin. reuors. & ibi Bald. n. 9. Roderic. Suar. leg. 2. tit. de los gouernos. lib. 2. fori in 5. quest. n. 5. Azuvedo. leg. 10. tit. 3. lib. 3. compilat. n. 9. & 10. Gutierrez. de iuram. confirm. 1. p. cap. 1. 6. n. 43. Hi sunt vxor cõparatione viri, & contra. Clericus viri priuilegio gaudens, & alij. Specialiter autem aliquibus personis etiam conueniri possunt ultra quam facere possunt.

